

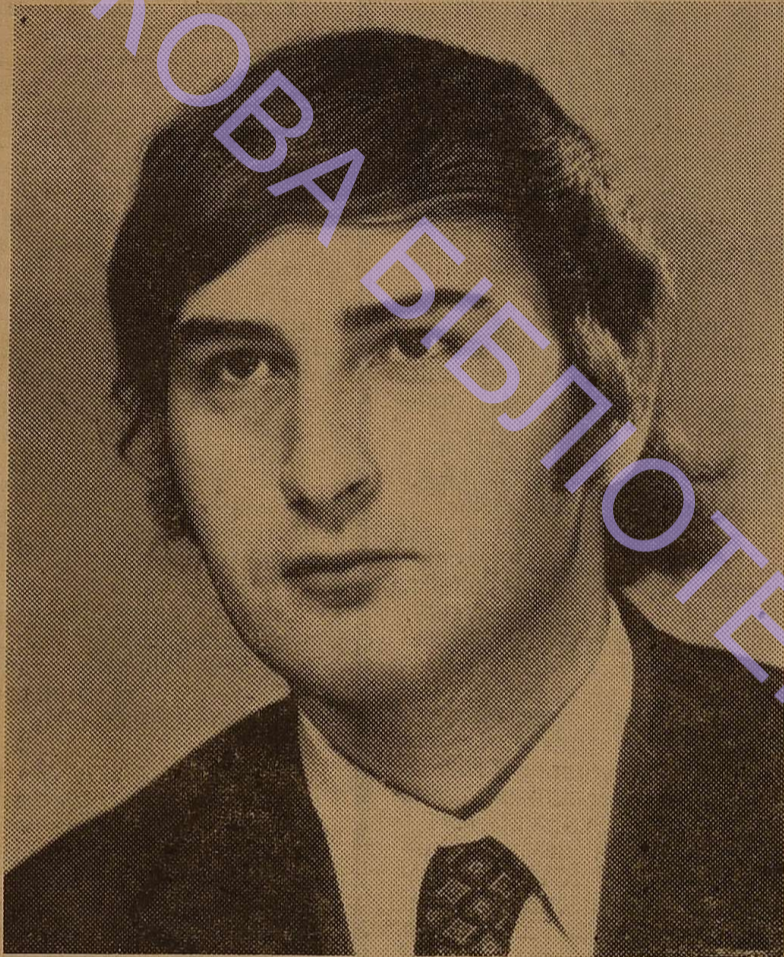

За наукові кадри

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМУ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ ОДЕСЬКОГО
ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ
І. І. МЕЧНИКОВА.

РІК ВИДАННЯ 44-й № 22 (1316). 16 ЧЕРВНЯ 1978 р. Виходить щоп'ятниці. Ціна 2 коп.

Правофлангові

Ще студентом В. Стойловський захопився науковими дослідженнями. Під керівництвом професора Л. Ф. Назаренка він займався дослідженням життя птахів. Орнітологія залишилася темою його кандидатської дисертації, роботу над якою він, уже аспірант, розпочав минулого року.

На біофаці знають В. Стойловського як ерудовану людину, активного спортсмена, чуйного, гарного товариша. Його портрет — на Дошці пошани університету.

На знімку: аспірант біологічного факультету В. СТОЙЛОВСЬКИЙ.

Фото В. ШИШИНА.

ГОТУВАТИ БІЙЦІВ ІДЕОЛОГІЧНОГО ФРОНТУ

◆ ІЗ ЗВІТНО-ВИБОРНИХ ЗБОРІВ КОМУНІСТІВ ІСТОРИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ.

На зборах із звітом про роботу партійного бюро виступив його секретар доцент В. М. Немченко.

У ці дні, сказав він, увесь радянський народ, натхненний святкуванням 60-річчя Великої Жовтня, прийняттям Конституції СРСР і Конституції союзних республік, трудиться над виконанням завдань третього року Х п'ятирічки, рішень XXV з'їзду КПРС.

Великою подією в громадсько-політичному житті партії і народу став вихід у світ книг спогадів Генерального секретаря ЦК КПРС, Голови Президії Верховної Ради СРСР Л. І. Брежнєва «Мала земля» і «Відродження». В цих видатних документах сучасності осмислені важливі історичні уроки, розгорнута ціла програма партійно-політичної роботи, з величезною силою і переконливістю сформульовано моральний кодекс радянської людини — будівника комунізму.

Переконливим прикладом невтомної діяльності Л. І. Брежнєва стала його поїздка в районі Сибіру і Далекого Сходу, яка має величезне внутрішньополітичне і міжнародне значення.

Духом ленінської вимогливості, батьківської турботи про молодь була проникнута промова Л. І. Брежнєва на XVIII з'їзді ВЛКСМ.

Від кожного комуніста історичного факультету залежить успіх у вирішенні завдань, що стоять перед нашим колективом: підвищення ефективності і якості навчання і виховання висококваліфікованих бійців

ідеологічного фронту — ідейно переконаних будівників комуністичного суспільства.

Аналізуючи ідейно-виховну роботу, доповідач зазначив, що в її основу були покладені історичні рішення XXV з'їзду КПРС, матеріали позачергової VII сесії Верховної Ради СРСР, нова Конституція СРСР, доповідь Л. І. Брежнєва «Великий Жовтень і прогрес людства», інші партійні документи.

Партійне бюро намагалося домогтися органічної єдності ідейно-політичного, трудового і морального виховання, здійснюючи комплексний підхід у виховній роботі.

Партбюро постійно займалося питаннями роботи кураторів, здійснювало контроль і вивчало постановку роботи на різних курсах і групах. Заслуховувалися звіти ряду кураторів. Визнано вдалим періодичне поєднання групських, курсових і факультетських політгодин.

В доповіді секретаря партбюро було піддано серйозній критиці редакцію стіннівки «Історик»

В методологічному семінарі історичного факультету (керівник професор М. Ю. Раковський) підвищували свій ідейно-теоретичний рівень 39 викладачів та співробітників факультету. Розуміючи глибоке загальнометодологічне значення найважливіших партійних документів, які з'явилися за останній час, партбюро організувало заняття методологічного семінару таким чином, щоб взяти з них теоретичні положення для узагальнення різних кур-

сів по вітчизняній і зарубіжній історії.

Активно працювали в семінарі комуністи З. В. Першина, П. Г. Чухрій, В. П. Ващенко, О. В. Гонтар, П. І. Воробей, П. І. Цибеков.

Заключним заняттям стало обговорення книг Л. І. Брежнєва «Мала земля» і «Відродження».

Вчені факультету вели активну лекційну пропаганду. Проведено 7 днів науки в Тарутинському, Саратовському, Овідіопольському, Комінтернівському районах. Лекторами товариства «Знання» істафаю прочитано 356 лекцій. Найактивніші лектори — професор М. Ю. Раковський, доценти П. Г. Чухрій, В. М. Немченко, В. П. Ващенко, С. Й. Аппатов, Д. П. Урс, старші викладачі А. І. Балобас, О. В. Гонтар, Ф. А. Самойлов. Лектори-історики ОДУ взяли участь у проведенні обласної науково-практичної конференції по книгах Л. І. Брежнєва «Мала земля» і «Відродження».

В доповіді відзначалося, що, на жаль, ще не всі комуністи беруть участь в лекційній пропаганді настільки активно, як того вимагає Постанова ЦК КПРС «Про стан і заходи щодо поліпшення лекційної пропаганди».

Говорячи про громадсько-політичну практику студентів, доповідач зазначає, що на сьогодні важливим досягненням є наявність розробленої з урахуванням специфіки факультету системи проведення практики, що забезпечує підготовку майбутніх істориків, завжди готових до виконання обов'язків лекторів і пропагандистів. Сту-

Сьогодні в номері:

- ◆ ПАРТІЙНЕ ЖИТТЯ.
- ◆ СЕСІЯ КРОКУЄ ПО ФАКУЛЬТЕТАХ.
- ◆ ЗЛІТНЕ ПОЛЕ. ПОЕТИЧНА ДОБІРКА П'ЯТИКУРСНИКА ФІЛФАКУ А. МИХАЙЛЕНКА.
- ◆ СЛОВО ПРО СЛОВО.
- ◆ СПОРТ.

НАШІ ВИПУСКНИКИ— НАША ГОРДІСТЬ!

В урочистій тиші аудиторій, де засідають державні екзаменаційні комісії, багато квітів, багато схвилованих облич. Іде захист дипломних робіт, йдуть державні іспити.

А коли говорити просто — йде розставання з університетом. З університетом, де пройшли п'ять незабутніх років.

Сотні юнаків і дівчат отримають незабаром дипломи Одеського університету і роз'їдуться у всі куточки нашої Вітчизни.

А в університеті ще довго пам'ятимуть їх. Особливо тих, хто не лише відмінно вчився, а й брав активну участь в громадському житті, хто жив повнокровним студентським життям.

Сьогодні на 3-ій сторінці ми починаємо публікувати портрети кращих з кращих випускників ОДУ 1978 року, тих, хто заслужив право бути вміщеними на Дошці кращих випускників у головному корпусі університету.

ПАРТІЙНЕ ЖИТТЯ

денти-комуністи не тільки самі сумлінно проходять ГПП, а й допомагають в її організації кураторам.

Партійне бюро, всі комуністи факультету під неослабною увагою тримали питання учбово-методичної роботи. Та, на жаль, ця робота принесла небажані результати — зниження проценту успішності. Тому новообраному бюро слід взяти цю важливу ділянку роботи під суворий контроль.

В доповіді було проаналізовано також організаційно-партійну роботу, роботу по керівництву культурно-масовою і спортивною роботою.

Обговорення доповіді було зацікавленим, діловим, активним.

Комуніст, секретар комсомольського бюро факультету І. Коваль розповів про те, як комсомольці-історики виконують рішення XVIII з'їзду ВЛКСМ і XXIII з'їзду ЛКСМУ, готуються зустріти 60-річчя комсомолу. В. П. Ващенко зупинився на питаннях учбової роботи, О. В. Гонтар заговорив увагу на тому, що слід більше працювати над поліпшенням якості знань студентів, вимогливіше ставитися до оцінок. На питаннях кадрової політики зупинився З. В. Першина.

На зборах виступили також комуністи А. Г. Загинайло, Т. Щербина, Г. Л. Фролова, А. І. Балобас, М. Є. Беркович.

В роботі зборів взяв участь і виступив секретар парткому університету доцент Л. Х. Калуст'ян.

Секретарем партійного бюро історичного факультету обрано старшого викладача О. В. Гонтаря.

СЕСІЯ?

◆ УВАГА: НОВЕ

Іде залік

Людно і гамірно в коридорах університету, натовпи студентів стоять перед аудиторіями. Хтось перечитує конспекти, хтось сперечається з однокурсниками за право раніше зайти в аудиторію. На сходах сизо від цигаркового диму. В усьому відчувається незвичайне фізичне і нервове напруження. З аудиторії вийшла дівчина, на обличчі розгубленість, з очей мало не бризнуть слези: «Але ж вчила, я ж читала!» — схлипує вона. «Ой, я так хвилювалась, так хвилювалась», — каже інша. Звичайна картина екзаменаційно-залікової сесії.

А чи можна зняти напруження, зробити заліки і іспити менш напруженими? Виявляється, можна.

Перед аудиторією, де складають залік вечірники третього курсу російського відділення філфаку, майже нікого нема. Сидять на лаві лише кілька студенток, що вже склали залік. Всі інші — в аудиторії. Сидять групами по п'ятеро-шестеро чоловік, стиха перемовляючись. Тихо, лиш негучне одноманітне гудіння, як з бджолиному вулик. Іде навчальний залік з російської літератури. Назва дещо незвична, незвична і форма заліку. І я звертаюсь до доцента кафедри російської літератури В. О. Фабіанської з проханням роз'яснити, в чому полягає зміст такого заліку.

— Кожній групі студентів, — розповідає Віра Олександрівна, — дається якась тема, наприклад, «Сім'я і суспільство в творах російських класиків». І студенти, згадуючи прочитані твори, розповідають мені, як показані сім'я і суспільство в творах Л. Толстого, І. Тургенєва, О. Пушкіна і т. д. Відбувається творча робота мозку, поглиблюються знання, розширюється виднокруг знань студентів і як правило, залік складають майже всі. А до того ж, нема звичного нервового напруження, прикростей, ні від кого не почуєш: «Адже я читав», бо в розмові з тими, хто складає, відразу відчувається, хто добре знає програмні твори, а хто лише перегорнув сторінки книжок.

Задоволені і студенти. — Ми не відчуваємо ні розгубленості, ні нервової напруги, як на інших іспитах. Якщо щось і забув з прочитаного, тебе доповнюють інші. І дуже приємно іти з такого заліку, відчуваючи, що не тільки показав свої знання, але й придбав щось нове.

Віра Олександрівна, — питаю — чи проводилися такі заліки раніше?

— Так, — каже В. О. Фабіанська. — Вперше навчальний залік ввела в свою практику доцент Віра Федосіївна Руденко. Від неї перейняла я цю форму заліку, в неї навчилася і багато чому іншому, що стало потім в пригоді і на лекціях, і на іспитах.

Поки що про навчальний залік я вперше почула на кафедрі російської літератури, але, можливо, з часом він стане надбанням інших викладачів.

Л. ХОРОША.

СЕСІЯ!

Наукові дослідження—на якісно новий рівень!

З УНІВЕРСИТЕТСЬКИХ ПАРТІЙНИХ ЗБОРІВ

Що показав аналіз

7 червня відбулися загальноуніверситетські партійні збори, які розглянули питання «Про ефективність роботи науково-дослідних закладів університету і завдання парторганізації». З доповіддю на зборах виступив професор, проректор з наукової роботи комуніст Г. І. Швебс.

XXV з'їзд КПРС, сказав він, визначив головне завдання десятої п'ятирічки в послідовному здійсненні курсу на піднесення матеріального і культурного рівня радянського народу на основі підвищення ефективності суспільного виробництва, прискорення темпів науково-технічного прогресу. Значну роль у вирішенні цих питань відводиться радянській науці. Вища школа впливає на прискорення науково-технічного прогресу не лише шляхом підготовки висококваліфікованих спеціалістів, але і своєю безпосередньою участю в розробці важливих науково-технічних проблем. Виконанню цих завдань підкорена вся робота партійного комітету і ректорату нашого університету.

В 1976—1977 роках переглянута і уточнена тематика робіт, що виконується університетом, з метою їх актуалізації і концентрації сил колективів вчених на вирішенні найважливіших народногосподарських проблем. Затверджені основні напрямки наукових досліджень, створені Ради наукових напрямків. На фізичному, хімічному і геолого-географічному факультетах почали працювати заступники деканів з наукової роботи, створена загальноуніверситетська комісія по впровадженню і групи впровадження на факультетах. Створено бюро науково-технічного перекладу.

За два роки десятої п'ятирічки на замовлення підприємств і установ народного господарства країни в нашому університеті виконані госпдоговірні дослідження на суму 8,9 мільйона карбованців, що складає 108 процентів до плану Мінвузу. Середня вартість одного госпдоговору зросла за цей період на 30 процентів і складає нині 27 тисяч карбованців. Результати десятків завершених науково-дослідних робіт впроваджені у виробництво і дали народному господарству країни економічний ефект порядку 15 мільйонів карбованців, що складає по 2,3 крб. на кожний карбованець цільових вкладів в науку.

За два з половиною роки вчені нашого університету отримали 54 авторських свідоцтва на винаходи. Експонати, створені науковцями, інженерно-технічними працівниками і студентами університету демонструвалися на ВДНГ СРСР, ВДНГ УРСР і міжнародних виставках. Університет отримав за цей період 13 нагород, в тому числі 9 медалей ВДНГ СРСР і Дипломи ВДНГ УРСР.

В наукових розробках беруть участь 1 академік АН УРСР, 2 члени-кореспонденти АН УРСР, 7 докторів і 47 кандидатів наук.

Досягнуті високі результати наукової роботи дали можливість університетові вперше посідати призові місця в соціалістичному змаганні університетів республіки.

Вагомий внесок у виконання планів і завдань десятої п'ятирічки вносить колектив науково-дослідного інституту фізики (директор професор В. М. Білоус, партгрупорг В. А. Пастернак). Тут виконується шість важливих тем за планами АН СРСР і АН УРСР. Роботи, виконані вченими НДІФ, успішно впроваджені на промислових підприємствах. Серед недоліків у роботі інституту фізики доповідач відзначив те, що його колектив недосить плідно працює над підготовкою кандидатських і докторських дисертацій, написанням монографій.

Плідно працює колектив астрономічної обсерваторії університету (завідуючий член-кореспондент АН УРСР професор В. П. Цесевич, секретар парторганізації М. І. Мьялковський). Колектив обсерваторії продовжив спільну роботу з обсерваторіями Краківського, Сегедського і Софійського університетів по вивченню змінних зірок, поповнено новими матеріалами Міжнародний Одеський депозитарій.

Недоліком в роботі обсерваторії є пасивність до участі у виставках, відсутність патентно-ліцензійної і винахідницької роботи, надзвичайно низька ефективність роботи аспірантів.

Внесок ботанічного саду університету (директор А. С. Боніцький, секретар парторганізації т. Дмитрашко) в розвиток бюджетної і госпдоговірної тематики порівняно з іншими науковими підрозділами досить скромний. Проте, не треба забувати, що колектив ботанічного саду повинен спиратися на наукову базу біологічного факультету, здійснювати контакти з ученими кафедр фізгеографії, ґрунтознавства і проблемної лабораторії географії ґрунтів з екологічної проблематики. Така робота практично не провадиться.

Аналізуючи роботу наукової бібліотеки (директор П. М. Бондаренко, секретар парторганізації т. Зенькова), доповідач зазначив, що вона розробляє одну ініціативну тему з історії НБ ОДУ і характеристики фондів. Жодна кафедра не контролює цю роботу. Не ведеться зовнішнього комплексування, нема зв'язку ні з історичним факультетом, ні з філологічним, ні з факультетом РГФ. Що ж стосується організаційної діяльності НБ по обслуговуванню читачів, то тут претензій немає.

Колектив обчислювального центру, що працює в тісному контакті з кафедрами мехмату, повністю забезпечує і учбовий процес, і наукові дослідження; веде ряд госпдоговірних тем, забезпечує роботу студентського ОЦ — нової і перспективної форми роботи зі студентами. Ми вважаємо, зазначив доповідач, що в цій справі велика заслуга декана

доцента М. Я. Тихоненка і секретаря партбюро факультету наукового керівника ОЦ В. М. Гребьонкіна.

Серйозні дослідження провадять колективи наших проблемних науково-дослідних лабораторій (ПНДЛ).

В ПНДЛ-1 інженерної геології (науковий керівник професор Л. Б. Розовський, секретар парторганізації т. Татаровський) госпдоговірні і бюджетні дослідження виконуються в строк і на належному якісному рівні. Економічна ефективність робіт — 1,5 млн. крб. Проте керівництво лабораторії слід обмірковувати перспективний план виконання госпдоговірних досліджень до кінця п'ятирічки для того, щоб не братися за будь-які пропозиції зацікавлених організацій, а зміцнити держбюджетну тематику серйозними багаторічними договорами.

Колектив ПНДЛ-2 (науковий керівник доцент Г. А. Теретін, партгрупорг т. Шаповалов) виконує роботи, що увійшли до Державного плану соціального і економічного розвитку Української РСР Економічний ефект від впровадження в 1977 році склав 250 тис. крб. Лабораторії слід усунути недоліки в плануванні НДР.

ПНДЛ-4 (науковий керівник професор І. М. Гоголев, секретар парторганізації М. О. Маєв) розробляє держбюджетну тематику і госпдоговірні роботи, спрямовані на поліпшення землекористування і підвищення родючості ґрунтів в умовах зрошення. В роки 10-ї п'ятирічки тут розроблені в дослідно-виробничих умовах рекомендації по вдосконаленню технології землеробства, які дозволяють підвищити врожайність зернових культур в ряді випадків у 1,5—2 рази. Економічний ефект розробок становить 1 мільйон карбованців.

До недоліків у роботі ПНДЛ-4 слід віднести зриви фінансування госпдоговірної тематики, неякісне складання звітів, нечітку комплексацию робіт лабораторії з кафедрами біологічного і геолого-географічного факультетів, ботсадом, іншими підрозділами. Вже настав час серйозних узагальнень накопиченого досвіду у вигляді монографій.

Доповідач проаналізував також роботу ПНДЛ-3, ПНДЛ-5, ФОЕТ, галузевої лабораторії № 2, відзначивши, що вони вносять надзвичайно вагомий вклад в досягнення університетської науки, виконують важливі дослідницькі роботи з актуальних проблем народного господарства.

6 квітня 1978 року, продовжив Г. І. Швебс, ЦК КПРС і Рада Міністрів СРСР прийняли Постанову «Про підвищення ефективності науково-дослідної роботи у вищих учбових закладах». В ній містяться вимоги щодо розвитку наукових досліджень у відповідності з постановами XXV з'їзду КПРС. Постановою група вузів країни визначена як провідні з наукової роботи. Серед цих вузів — Одеський університет.

У зв'язку з Постановою перед нами стоять нові, більш відповідальні завдання. Перш

за все слід звернути особливу увагу на необхідність концентрації зусиль колективів учених на вирішенні крупних народногосподарських проблем. Слід забезпечити докорінне поліпшення планування і координації науково-дослідних робіт на факультетах і в наукових підрозділах.

Доповідач детально зупинився на впливові науково-дослідної роботи на учбовий процес і відзначив позитивний досвід у цій важливій справі колективів лабораторій фізики аеродисперсних систем, ФОЕТ, астрономічної обсерваторії, НДІФ, інших підрозділів.

Закінчуючи доповідь, Г. І. Швебс зазначив, що партія і уряд закликають нас зосередити всі зусилля на вирішенні завдань, поставлених перед вищою школою історичним XXV з'їздом КПРС, XXV з'їздом Компартії України. Немає сумніву в тому, що науковці університету під керівництвом парторганізації з честю будуть виконувати свою почесну місію провідників науково-технічного прогресу.

В обговоренні доповіді взяли участь комуністи професор В. О. Преснов, професор І. М. Дузь, старший науковий співробітник І. О. Старовоїт, професор І. М. Гоголев, співробітник обсерваторії т. Романов, професор Г. Я. Попов.

Наскрізним мотивом усіх виступів була турбота про поліпшення ефективності і якості наукових досліджень, що провадиться в університеті у відповідності з накресленнями XXV з'їзду КПРС. Професор В. О. Преснов зазначив, зокрема, що університет повинен концентрувати свої наукові сили на розвитку крупних напрямків у науці. Професор І. М. Дузь говорив про ефективність і величезне значення для комуністичного виховання молоді наукових пошуків вчених-гуманітаріїв. Думками з приводу вдосконалення роботи наукових підрозділів поділилися І. М. Гоголев, т. Романов, Г. Я. Попов.

Про зрілі вимоги до роботи наукових підрозділів університету, вдосконалення структури НДСу, чіткий розподіл функціональних обов'язків усіх його співробітників, про необхідність зосередити увагу на розвитку фундаментальних і прикладних досліджень з проблем, що входять до Основних напрямків розвитку народного господарства СРСР, говорив у своєму виступі ректор професор В. В. Сердюк.

Секретар парткому університету доцент Л. Х. Калуст'ян зупинився на тих завданнях, які стоять перед партійними організаціями факультетів і наукових підрозділів у питаннях підвищення ефективності і якості наукових досліджень, по виконанню соціалістичних зобов'язань. Особливу увагу, сказав Л. Х. Калуст'ян, слід звернути на впровадження наукових досліджень у виробництво, на посилення вимогливості і почуття відповідальності кожного комуніста, кожного співробітника наукових установ за доручену справу.

Збори ухвалили розгорнуте рішення, в якому намічені конкретні шляхи підвищення якості і ефективності наукових досліджень вчених університету у відповідності з настановами XXV з'їзду КПРС.

В умовах НТР випускник вузу повинен уміти застосовувати отримані знання на практиці, бути активним і вмілим провідником ідей комунізму, політики партії, володіти навичками масово-політичної і організаційно-пропагандистської роботи. Одним з найважливіших засобів вироблення необхідних для цього якостей є громадсько-політична практика студентів.

Слід сказати, що успішне вирішення завдань ГПП передбачає проведення системи заходів, основаних на таких принципах: єдність, взаємозв'язок, послідовність і спадкоємність окремих форм практики; органічне поєднання набуття практичних навичок з вивченням теоретичних основ і методики масово-політичної, організаційної і виховної роботи; обов'язковість набуття кожним студентом певного комплексу знань, умінь і навичок пропагандиста, організатора і вихователя, врахування специфіки наступної діяльності випускника вузу при визначенні конкретного змісту і об'єму ГПП, врахування індивідуальних особливостей, здібностей і інтересів кожного студента при визначенні завдань з окремих розділів ГПП.

Аналіз підсумків заліку з громадсько-політичної практики у нас на курсі дав цікавий матеріал, яким я хочу поділитися у цій замітці.

У зв'язку з тим, що пасивність деяких студентів пов'язана з недостатньою роботою комсомольської організації, треба ще більше уваги приділяти питанню залучення таких комсомольців у більш чітку систему громадських доручень. Для формування і виявлення громадської активності дуже важливо, щоб доручення носили конкретний, певний характер, були реальними і посильними. Треба запобігти розподілу громадських доручень, переваженню вузького кола активу, що може призвести до послаблення активності студентів. Громадські доручення має давати колектив, він же має контролювати і оцінювати їх виконання. З цієї метою слід вдосконалити форми контролю. Треба практикувати систематичні звіти комсомольських керівників перед комсомольським бюро. Дуже важливо в організації громадської роботи врахувати бажання, інтереси, нахили окремих студентів, адже заінтересованість в роботі — важливий фактор активності людини в громадській діяльності.

Закінчуючи замітку, хочу сказати ось про що. В масштабах університету слід ширше практикувати обмін досвідом роботи кращих комсоргів груп і курсів, відповідальних за ГПП на курсах і т. д., частіше залучати колишніх комсомольських і партійних працівників, що працюють нині в університеті, до навчання комсомольського активу.

Усе це допоможе вдосконалити ГПП — важливий засіб підвищення активності студентів, підготовки висококваліфікованих спеціалістів, відданих ідеалам комунізму.

П. ГРЕБЕНЮК,
студент, відповідальний за ГПП на II курсі історичного факультету.

В країнах соціалізму

БЕЗ ЗУПИНКИ ВИРОБНИЦТВА

БУДАПЕШТ. Чергова партія автоматичних ткацьких верстатів надійшла з Радянського Союзу на текстильну фабрику в угорському місті Папа.

Тепер на цьому найстарішому і найбільшому підприємстві угорської текстильної промисловості без зупинки виробництва повним ходом іде заміна застарілого устаткування сучасними машинами. Реконструкція здійснюється в тісному співробітництві з іншими країнами членами РЕВ. Радянський Союз уже поставив 250 високопродуктивних автоматичних ткацьких верстатів, встановлених у нових цехах фабрики. До кінця нинішньої п'ятирічки з СРСР надійде сюди ще 90 верстатів. З Польщі фабрика одержує чесальні машини, з НДР — фарбувальне устаткування.

НОВОСІЛЛЯ П'ЯТИРІЧКИ

ПРАГА. Урочиста подія сталася в обласному центрі Північної Чехії — місті Усті-на-Лабі: будівельні організації здали в експлуатацію 75-тисячну квартиру, збудовану за роки народної влади. Характерно, що за останні 20 років завдяки впровадженню промислових методів спорудження житлових будинків час будівництва кожної квартири скоротився в області майже в 4 рази.

Широкий розмах житлового будівництва став однією з найхарактерніших рис життя соціалістичної Чехословаччини. На ці цілі з державного бюджету асигнуються великі кошти. З 1970 року в республіці збудовано мільйон квартир, в яких відсвяткувало новосілля майже 20 проц. населення Чехословаччини.

ВІДПОЧИНОК ТРУДЯЩИХ

СОФІЯ. Понад два мільйони болгарських трудящих — практично кожен четвертий житель країни — проведуть свій відпочинок цього року на курортах і в будинках відпочинку.

— Сьогодні в розпорядженні трудящих 1.400 будинків відпочинку, санаторіїв, пансіонатів, споруджених у найбільш мальовничих кутках країни, — розповів кореспондентові ТАРС начальник управління відпочинку Центральної ради болгарських профспілок Митко Бошев. Профспілки постійно дбають про розширення і поліпшення матеріальної бази відпочинку. На спорудження нових будинків відпочинку в нинішній п'ятирічці виділяється 50 млн. левів.

ДИНАМІЧНИЙ РОЗВИТОК

УЛАН-БАТОР. Почалась реконструкція найбільшого в Монголії Тосонцэнгемського деревообробного комбінату. Передбачається розширення лісопилного і деревообробних цехів, оновлення теплових і електрокомунікацій. Застаріле устаткування буде замінено високопродуктивним. Надійдуть нові радянські трельовальні трактори, лісовози та інша техніка. На реконструкцію підприємства держава виділяє 68 мільйонів тугриків.

(ТАРС).

«За наукові кадри»

сесія

СЕСІЯ. Вона підійшла зовсім непомітно. Стало якось тривожно на душі, але впевненість у тому, що семестр, напружений і пасичений, пройшов недаремно, додає сил і наснаги.

І нехай ласкаві хвилі Чорного моря кличуть у свої голубі обійми, хай надворі стільки сонця й квітів, хай зваблює літо, — усе ж сесія нині для студента — головне.

Наш кореспондент Л. Хороша розповідає про один день сесії. Герої її розповідей — не тільки студенти I—IV курсів, а й дипломники, ті, кому завтра отримувати університетські дипломи.

◆ КРУПНИМ ПЛАНОМ

Зосередженість.

Фото Д. Шиліна.

іспит на зрілість

СКЛАЛИ МИНУЛОГО ТИЖНЯ ВИПУСКНИКИ АНГЛІЙСЬКОГО ВІДДІЛЕННЯ ФАКУЛЬТЕТУ РГФ.

За словами голови державної комісії доцента кафедри структурної і прикладної лінгвістики МДУ О. І. Полторацького, члени комісії задоволені відповідями студентів. На денному відділенні найкращі знання з наукового комунізму виявили Н. Григорян та Н. Шаховцова. Всього ж в групі 13 відповідей відзначено оцінкою «відмінно». На вечірньому відділенні на «відмінно» склали іспит Н. Омеляненко, Н. Лапшина та Т. Потоцька. Як відзначають члени ДЕК, студенти відпові-

дали чітко, впевнено, виявили на іспиті уміння класифікувати положення наукового комунізму, чітко будувати свою відповідь, пов'язувати одне питання з іншим, історію з сучасністю. Велике значення для успішного складання іспиту на денному відділенні мало також відвідування студентами наукових турків. Відзначена велика організаторська робота екзаменатора доцента кафедри наукового комунізму С. І. Дмитрієвої, завдяки якій іспит пройшов чітко, на високому рівні.

Декан хвилюється теж...

У ці дні, коли студенти звітують про свою роботу в семестрі, додалось турбот деканові найбільшого факультету університету доценту Миколі Яковичу Тихоненку. Адже він — своєрідний «начальник штабу» сесії. І нехай комусь здається, що декан надто суворий нині, все ж видно, що він хвилюється. Хвилюється за кожного з 1393 студентів, які сьогодні складають сесію. І, повірте, кожна ваша радість — то й радість декана, і кожна ваша невдача відгукується у його серці біллю...

На знімку: декан мехмату доцент М. Я. ТИХОНЕНКО.

Фото Л. Платміра.

З добрими показниками

На біофаці та геофаці третьокурсники склали іспит з історичного матеріалізму. 9 груп біологічного факультету, де іспит приймала старший викладач кафедри філософії Л. В. Можегова, склали май-

же без трійок. Такі ж показники і у географів, іспит у яких приймав доцент Ф. М. Придувалов. З 62 чоловік «трійки» отримали тільки дев'ять.

В атмосфері взаєморозуміння

А на німецькому відділенні наприкінці минулого тижня йшов захист дипломних робіт. Членами ДЕК відзначені вільність мовлення, що проявилася вже на першому іспиті з спеціальності, звертання студентів до історичної теми, хороша вимова. Багато робіт було присвячено математичній лінгвістиці. Відзначено також, що більшість дипломних робіт випускників мають практичне значення для подальшої роботи майбутніх викладачів мови в школі.

Захист робіт проходив оригінально, часто виникали дискусії, особливе коли слово брав науковий керівник роботи, виникали на захисті і проблемні питання.

Да денному відділенні відмінну оцінку отримали 18 дипломних робіт, причому робота студента Никифорова оцінена з відзнакою, і лише одна робота оцінена на «добре». Відзначені також роботи студентів Зорянової, Анохіної, Самійленко. На вечірньому відділенні з шести дипломників троє отримали «п'ятірки», всі інші захистились з оцінкою «добре», на заочному відділенні з одинадцяти шість захистились на «відмінно» і п'ятеро на «добре». Жодна робота не отримала оцінки «задовільно».

— В порівнянні з минулим роком, — сказала голова ДЕК доцент кафедри німецької філології Київського державного педагогічного інституту іноземних мов Т. В. Катуніна, — рівень захисту дипломних робіт значно підвищився. Стала ширшою тематика, багато дипломів конфронтаційних, що дуже актуально. І поряд із студентами, що виявили прекрасні знання, захищались впевнено і до того ж коректно, хотілося б відзначити також і викладачів кафедри, наукових керівників робіт А. М. Продилайло, кандидата наук Т. Д. Вербицької та інших, завдяки яким в дипломній роботі були закладені хороші основи, а захист пройшов чітко, злагоджено, в чудовій атмосфері взаємодопомоги і взаєморозуміння.

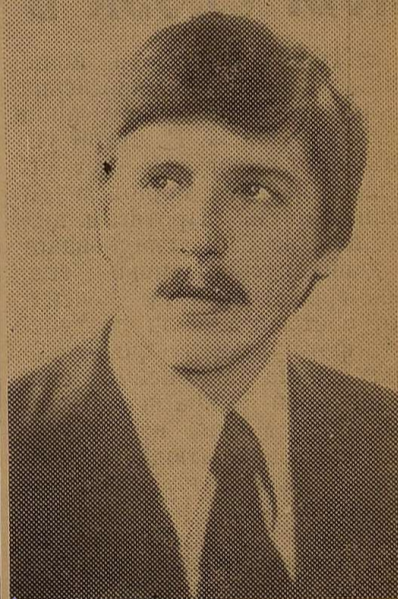
Наші випускники — наша гордість!

Ю. ВАШПАНОВ, випускник фізфаку, рекомендований до аспірантури.

Л. КОВАЛЕНКО, випускниця філфаку, рекомендована до аспірантури.

О. ЗАПОРОЖЧЕНКО, випускник біофаку, Мечниковський стипендіат.

Л. ВАСІНА, випускниця юрфаку, направлена на роботу у відділ юстиції Одеського облвиконкому.

ГПО називає переможців

Нещодавно закінчилась першість факультетів ОДУ з літнього багатоборства ГПО — останнього виду змагань, що входить до Спартакіади, нашого вузу. Це було справжнє спортивне свято. Розуміючи, що це заключний акорд у першості, спортсмени доклали багато зусиль для успіху своєї команди. Проте переміг сильніший...

А сильнішого виявити вдалось далеко не зразу. Адже це багатоборство: стрільба — 25 м, легка атлетика (3000 м — юнаки, 1000 м — дівчата, 100 м та граната) і плавання — 100 метрів. Після першого виду — стрільби, явної команди-лідера ще не було. Непогано відстрілялись спортсмени мехмату, факультету РГФ, геофаку. Розрив між кожним колективом складав всього декілька очок. Як і завжди, успішно виступили спортсмени мехмату, хімфаку (хіміки виступили навіть краще, ніж очікувалось) та геофаку. Саме ці факультети мали найсильніші склади команд. Та й в особистому заліку багатоборців цих факультетів були одними з кращих. Останній вид — плавання — лише закріпив позиції лідерів: I місце в командному заліку посіли спортсмени мехмату, II — хімфаку, III — геофаку. Далі місця розподілились так: IV — фізфак, V — біофак, VI — РГФ, VII — істфак, VIII — юрфак, IX — філфак.

Як повідомив головний секретар змагань майстер спорту СРСР В. М. Широких, результати багатоборства ГПО були досить високими. Так, переможець в особистому заліку у дівчат Т. Баца (РГФ) набрала 122 очка. Це лише на 3 очка менше від норми кандидата в майстри спорту. Непогану кількість очок набрали і призерки — О. Білоусова (хімфак) — 98 очок, К. Кирилова (мехмат) — 84 очка.

Серед хлопців переможцем став О. Сирота (хімфак) — 122 очка. Друге місце посів В. Сизов (геофак) — 105 очок і третє — Біляев (мехмат) — 104.

Дуже приємно відзначити і той факт, що багато спортсменів-багатоборців виконали норми 1, 2 та 3 розрядів. З них 29 чоловік отримують значки I і 2 розрядів і 35 — III розряду.

В кінці — невеличке інтерв'ю з головним суддею змагань В. М. Гладких.

— Ваші враження від щойно закінчених змагань?
— Змагання на першості

факультетів з літнього багатоборства ГПО проходили в гострій безкомпромісній боротьбі. Хочеться сказати про організованість всіх ланок даних змагань. Велика заслуга в цьому належить заступникам деканів з фізвиховання.

Не можу не сказати про зростання потенціальних можливостей студентів, що брали участь у цих змаганнях.

Про переможців. Перше місце посів мехмат. Цей факультет на протязі багатьох років виступає стабільно в даному виді спорту. Дуже добре виступили хіміки, а от геологи дещо здали свої позиції. Причина цього — недоліки в роботі спортсектора, та й сесія зараз у них...

Відзначу студентку III курсу факультету РГФ Т. Бацу, яка своїми результатами і ставленням до цього виду спорту радує нас ось уже третій рік. Слід також відзначити волю до перемоги біологів, істориків, фізиків, юристів. Лише нерівність результатів кожного з учасників команд не дала змоги цим факультетам стати призерами.

Не дивлячись на те, що філфак залишився на останньому місці, в нього є багато можливостей, які потрібно вміло розкрити.

ФУТБОЛ

30 травня збірна ОДУ провела останній весняний матч на першості вузів м. Одеси. Наші футболісти приймали на своєму полі основних своїх суперників — футболістів Одеського політехнічного інституту.

Після поразки на першості України серед вузів наша збірна не дуже впевнено провела декілька поєдинків з місцевими вузівськими командами. Але на цей раз вона показала себе з найкращого боку. Самовіддано зіграли всі футболісти, і як нагорода — перемога з рахунком 2:0. Голи забивали О. Янченко і В. Іванов.

Ця перемога вивела університетську збірну на перше місце у турнірній таблиці. Газета бажає підопічним майстрам спорту О. Ф. Попичка, щоб вони і надалі показували змістовну гру і вибороли першість серед вузів нашого міста.

Добірку підготував студент філфаку Л. ГОЛУБЕНЕЦЬ, наш спортивний оглядач.

УСПІХИ НА ТЕНІСНОМУ КОРТІ.

З 21 по 25 травня на тенісних кортах ОДУ виборювали особисто командну першість збірної команди вузів міста.

В змаганнях взяли участь команди 8 вузів. В цьому році вузівські змагання вперше проводились як особисто-командні, і це поклало на кожного учасника велику відповідальність. Адже від того, як виступить кожен, залежала доля команди. Незважаючи на те, що збірна команда ОДУ грала не в повному складі, наші тенісисти виступили досить вдало. В жіночому одиночному розряді перше місце виборола Ірина Князева (II курс факультету РГФ). Вона ж, разом з Бо-

рисом Серебро (V курс мехмату) стала переможцем у змішаному парному розряді. Наша збірна посіла третє місце. Переможцями змагань знову стали спортсмени медичного інституту, на другому місці — команда політехнічного інституту.

С. БАЛАДЖЯН, студентка IV курсу філфаку, слухачка школи молодого журналіста.

В. о. редактора В. БЕХТЕР.

Ректорат, партком, профком і комітет комсомолу, колектив історичного факультету висловлюють щире співчуття доцентів П. І. Воробю з приводу тяжкої втрати — смерті матері.

Анатолій МИХАЙЛЕНКО

К ЛЕТУ

Как про то не суди,
Дни оставили мету.
Грозовые дожди —
Время клонится к лету.
К лету — плавность реки,
К лету — птичьи базары,
К лету — ноги легки
И у малых, и старых.
Лето не подождет
Лето сразу наярнет.
Счастлив, кто наперед
Знает — где они, грани.
Грани — между весной,
Летом, осенью ранней,
Между чьей-то виной
И невинностью — грани.
Почему-то ясней
Видишь прошлого дали.
Лучше прожитых дней
Проявились кристаллы.
Ближние рубежи —
Позднее озаренье.
Лишь у чистой души
Абсолютное зренье.

ЗЛО

А душа еще спала
В этой глине,
где проглядывала
Полукруг его чела.
Мастер дела не откладывал,
Только злой была мечта...
И рука уже означила
Узенькую щелку рта,
Чтоб зубами глина клаяла.

Анатолій Михайленко — давній друг нашої редакції. Усі п'ять років, що він учився на філфаці, його вірші регулярно з'являлися на сторінках газети. І жаль усвідомлювати, що ця публікація в нашій газеті — остання. Адже мелодійний поет за кільканадцять днів отримає диплом і поїде працювати за призначенням...

История — времена жрица,
Свой новый откроет урок.
Кого-то чему-то научит,
Кого-то прочит — да так!
Дороги все выше и круче,
Но мы ускоряем свой шаг.

Душа сиротством перебродит,
Как виноградный в бочке сок.
Казалось, что погибла в роде,
Но вот подала голосок.
Затем окрепнет, и увидишь:
Она сама себя спасла.
Но будешь знать и помнить
ты лишь,
Что в том — заслуга ремесла.
Таков удел, судьба такая —
Идти по выбранной тропе,
Чтоб след чернильный

промакая,

Ты удивлялся сам себе.

Вокруг меня времени лики.
Его утверждения верны.
Равно и малы и велики
У матери каждой сыны.
Я знаю, в судьбе человечей
Немало решают порою
В трудах затянувшийся вечер
И ночь над последней
строкой.
Повсюду разбросаны крохи —
Значенье неясное, но
Рождение новой эпохи
Сегодняшним предreshено.
И то, чему должно случиться,
Появится вовремя, в срок.

◆ СЛОВО ПРО СЛОВО.

НОВІ СЛОВА В МОВІ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОСТІ

З XIV ст. поступово починає утворюватись українська народність та її найістотніша ознака — мова. В історії української мови XIV—XV ст. можна назвати періодом її становлення. Протягом цих століть на базі успадкованої з давньоруської мови фонетико-граматичної та лексичної системи почала поступово формуватись фонетико-граматична та лексична система мови української народності. У полі нашої уваги в цьому етюді будуть тільки деякі нові слова, які утворилися з рідномовних елементів, у ці століття, та нові слова, запозичені в українську мову з інших мов. Ці дві групи нових слів ми дібрали із Словника староукраїнської мови XIV—XV ст., т. I, 1977 р. За сферами вжитку дібрані слова належать до суспільно-політичної, виробничої та побутової лексики. Найактивніше поповнювалась новими словами суспільно-політична лексика формованої української мови. Наведемо їх в алфавітному порядку. Після розкриття значення нового слова в дужках подано століття, в якому воно було вперше вжите.

Бобровник — феодально залежний селянин, обов'язком якого було полювання на бобрів (XV). **Болкуновщина** — податок на одного робочого вола, бовкуна (XV).

Булгак (тюрк.) — заколотник (XV). **Войт** (нім.) — голова місцевого самоврядування, сільський староста (XIV). **Воловщина** — податок від волового плуга (XV). **Глобник** (болг.) — збирач судових штрафів (XV). **Грамастик** (гр.) — писар (XV). **Даник** — селянин, що сплачує феодалові данину (XV). **Десятник** — збирач податків, однієї десятої врожаю (XV). **Житщина** — податок за зібране збіжжя (XV). **Землянин** — землевласник (XIV). **Избг** — утікач (XIV). **Лист** — юридичний документ (XIV). **Лихотник** — лиходій (XV). **Межіаш** (молд.) — сусід (XV). **Монета** (лаг.) — грошова одиниця (XV ст.).

Помітно поповнювалась новими словами і виробнична лексика. Наведемо їх в алфавітному порядку. **Баволна** (нім.) — бавовна (XV). **Березник** — березовий чай (XIV). **Буката** (молд.) — шматок, ділянка землі (XV). **Буковина** — буковий ліс (XIV). **Вага** (нім.) — прилад для зважування (XV). **Волна** — вовна (XV). **Вымелок; Вымолоток** — мірчук (XV). **Глинар** — особа, що обмазує хату глиною (XIV). **Займище** — ділянка землі, яку нещодавно почали обробляти (XV). **Кантар** (тюрк.) — прилад для вимірювання ваги (XV). **Лаз** — викорчувана ділянка лісу, призначена під поле (XV). **Лан** (нім.) — 1)

одиниця вимірювання землі; 2) орна земля (XV). **Млинар** — мельник, млинар (XV).

За поданим вище словничком нових слів, що були вжиті в пам'ятках українського письменства XIV—XV ст., можна зробити такі висновки:

У поданих нових словах зареєстровані найтипівші особливості дальшого розвитку феодалізму на Україні після занепаду Київської Русі.

Нові слова української народності творилися переважно шляхом суфіксації та префіксації, рідше — шляхом словоскладання.

Запозичені нові слова з інших мов піддавалися фонетико-граматичним нормам тодішньої української мови.

Чимало з наведених нових для того часу рідномовних та іншомовних слів у сучасній українській мові вже активно не вживаються: вони стали або історизмами, або архаїзмами. Проте студентам філологам та історикам їх треба знати, бо вони, майбутні вчителі середньої школи, в процесі своєї педагогічної роботи можуть з ними зустрітись. На задоволення теоретично-практичних інтересів студентів і написано цей етюд.

А. МОСКАЛЕНКО,
доцент.

«За научные кадры», орган парткома, ректората, профкома и комитета комсомолу Одесского государственного университета им. И. И. Мечникова. (На украинском языке).

ПИШІТЬ НАМ:

270000, Одеса-центр, вул. П. Великого, 2, держуніверситет, редакція газети «За наукові кадри».

ЗАХОДЬТЕ:

Одеса, вул. Радянської Армії, 24, кім. № 9.

ДЗВОНІТЬ:

телефони: міський 23-84-13, внутрішній 841 (з міста 206-841).